

Bijlage 1. Overzicht wijzigingen verordening leerlingenvervoer

Als gevolg van de wijzigingswet passend onderwijs (ingangsdatum 1 augustus 2014) moet de regeling leerlingenvervoer worden aangepast. Belangrijkste wijzigingen zijn:

- De regeling (lees= verordening) dient rekening te houden met de van ouders redelijkerwijs te vergen inzet.
- Leerlingen die voortgezet speciaal onderwijs volgen kunnen slechts aanspraak maken op een vervoersvoorziening als zij wegens hun handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen, dan wel vanwege hun handicap niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kunnen maken.

De overige wetswijzigingen in verband met het passend onderwijs hebben in een aantal gevallen ook effect op de regelingen voor het leerlingenvervoer. Zo oordeelt in het passend onderwijs het samenwerkingsverband over de toelaatbaarheid van leerlingen tot het speciaal basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs. Commissies als de Permanente commissie leerlingenzorg en de Commissie voor de indicatiestelling verdwijnen of krijgen een andere functie.

Het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband speelt in het passend onderwijs een grote rol. Dit plan garandeert dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken, en omvat onder meer de procedure voor de verdeling van de ondersteuningsmiddelen en – voorzieningen aan de scholen. Het ondersteuningsplan wordt opgesteld door het samenwerkingsverband, nadat over een concept van het plan ‘op overeenstemming gericht overleg’ heeft plaatsgevonden met de desbetreffende gemeenten. Het leerlingenvervoer is uitdrukkelijk een van de onderwerpen die bij dit overleg, én bij de voorbereiding daarvan, aan de orde kunnen worden gesteld.

Het oude model kende een afzonderlijke titel voor gehandicapte leerlingen. De bepalingen voor deze leerlingen zijn in het nieuwe model geïntegreerd in de overige artikelen.

Naast bovengenoemde wijzigingen zijn er nog een aantal technische wijzigingen. Ook de indeling van de verordening is aangepast. De nieuwe indeling volgt de structuur van het passend onderwijs, te weten de verdeling naar twee samenwerkingsverbanden.

Hieronder volgt een overzicht van alle wijzigingen. Per artikel wordt een korte toelichting gegeven.

1. Algemeen

De indeling van de modelverordening is aangepast. Waar bij het oude model sprake was van een indeling in titels, is de nieuwe modelverordening ingedeeld in paragrafen. Naar verwachting voorkomt deze naamgeving verwarring. De indeling is als volgt:

- Paragraaf 1: Algemene bepalingen, zoals de omschrijving van de gebruikte begrippen, bepalingen omtrent de dichtstbijzijnde toegankelijke school en bepalingen omtrent de aanvraagprocedure.
- Paragraaf 2: Bepalingen voor het vervoer van leerlingen van scholen voor primair onderwijs. Onder deze paragraaf vallen ook de bepalingen voor de berekening van het drempelbedrag en de draagkrachtafhankelijke bijdrage. Deze bijdragen gelden alleen voor ouders van leerlingen die scholen voor basisonderwijs en (voor zover het gaat om het drempelbedrag) scholen voor speciaal basisonderwijs bezoeken.
- Paragraaf 3: Bepalingen voor het vervoer van leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs.
- Paragraaf 4: Het weekeinde- en vakantievervoer. Deze bepalingen gelden alleen voor leerlingen van het (voortgezet) speciaal onderwijs.
- Paragraaf 5: Slotbepalingen, zoals de zogenaamde hardheidsclausule en bepalingen omtrent de inwerkingtreding.

Naast een andere indeling is de verordening ook op andere punten aangepast: De wijzigingen ten opzichte van de ‘oude’ verordening worden hieronder per artikel beschreven.

Paragraaf 1: Algemene bepalingen

Artikel 1: Begripsomschrijving

- **Begeleider:** Nieuw is de definitie van begeleider tijdens het vervoer.
- **Commissie van onderzoek:** Nieuw is de opname van deze commissie in de begripsomschrijving.
- **Commissie voor de begeleiding:** De omschrijving is aangepast aan de gewijzigde Wet op de expertisecentra.
- **Eigen vervoer:** De bromfiets als vervoermiddel is niet meer opgenomen in de modelverordening.
- **Inkomen:** De omschrijving van het begrip inkomen sluit aan op de omschrijving in de Wet op het primair onderwijs, artikel 1a.
- **Ondersteuningsplan:** Hier wordt het ondersteuningsplan omschreven dat een rol speelt bij het passend onderwijs.
- **Opdc:** De verwijzing naar de wet is geactualiseerd.
- **Openbaar vervoer:** De zinsnede 'volgens een dienstregeling' is niet meer opgenomen. Dit brengt met zich dat ook de regiotaxi als een vorm van openbaar vervoer beschouwd kan worden.
- **Reistijd:** Nieuw in de berekening voor de terugreis is het onderscheid tussen het openbaar vervoer en het aangepast vervoer.
- **Samenwerkingsverband:** Hier worden de samenwerkingsverbanden passend onderwijs omschreven. Nota bene: Deze omschrijving is een geheel andere dan die van het samenwerkingsverband, zoals gegeven in de 'oude' modelverordening.
- **Stage:** Nieuw is de omschrijving van het begrip stage.
- **Toegankelijke school:** De omschrijving is sterk vereenvoudigd.
- **Vervoersvoorziening:** De omschrijving is in een andere, logische volgorde gezet. In het oude model wordt gesproken van 'bekostiging van de kosten'. In het nieuwe model is dit waar mogelijk vervangen door het begrip 'vervoersvoorziening'. Onder dit begrip wordt ook verstaan 'vervoer dat de gemeente verzorgt of doet verzorgen'. Zo wordt voorkomen dat ouders in alle gevallen een bekostiging in geld kunnen vragen.

De volgende begrippen zijn niet meer opgenomen in artikel 1:

- **Ambulante begeleiding:** Dit begrip wordt in de modelverordening niet vermeld.
- **Commissie voor de indicatiestelling:** Deze commissie komt in de gewijzigde wet niet voor.
- **Permanente commissie leerlingenzorg:** Deze commissie heeft in de wet een andere omschrijving en taak gekregen, en wordt in de modelverordening niet vermeld.
- **Gehandicapte leerling:** De term 'gehandicapte leerling' is in het normale spraakgebruik té beladen om daar in een verordening een bijzondere definitie voor te hanteren. Een en ander wordt in de afzonderlijke artikelen ook ruim omschreven. Het is op deze wijze ook eenvoudiger een onderscheid aan te brengen tussen in het geheel niet óf niet zelfstandig – dus uitsluitend met begeleiding - van het openbaar vervoer gebruik kunnen maken. In de wet wordt gesproken van een 'leerling die wegens zijn lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer is aangewezen, dan wel vanwege een zodanige handicap niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kan maken'. Deze omschrijving wordt in de afzonderlijke artikelen van de modelverordening gevolgd. Er ligt echter een voorstel tot wijziging van de wet. Het betreft een uitbreiding van de opsomming van handicaps met 'psychische handicap'. Het voorstel moet de gehele procedure nog doorlopen. Wanneer de wijziging wordt aangenomen, zal deze echter niet eerder dan 1 januari 2015 van kracht worden.

Artikel 3: Vervoersvoorziening naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school

Het tweede lid is tekstueel aangepast aan de nieuwe artikelindeling van het model. Een derde lid is toegevoegd, dat bepaalt dat het college bij de beoordeling van de aanvraag het ondersteuningsplan betreft.

In de wet is bepaald dat het samenwerkingsverband over een concept van het ondersteuningsplan op overeenstemming gericht overleg (OOGO) voert met de betrokken

gemeente(n). In het ondersteuningsplan wordt aangegeven op welke scholen extra ondersteuning wordt geboden en welke tussenvoorzieningen er zullen worden gecreëerd. Het beleid van samenwerkingsverbanden en dat van gemeenten heeft over en weer gevolgen. Zo is de gemeente, behalve voor het leerlingenvervoer, ook verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de leerplicht, de onderwijshuisvesting en het achterstandenbeleid. Bovendien worden de gemeenten per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de zorg voor jeugd. Het leerlingenvervoer is een van de thema's die bij het op overeenstemming gericht overleg ter sprake kunnen komen. Er is een helder overzicht nodig van de verschillen in ondersteuning die de scholen bieden, zodat de gevolgen voor het vervoer van leerlingen in kaart kunnen worden gebracht.

Gemeenten zijn bij het op overeenstemming gerichte overleg én bij de voorbereiding daarvan met de scholen in gesprek. De partijen zijn zodoende van elkaars inspanningen en beleid op de hoogte. Uit het bovenstaande volgt dan logischerwijs dat de gemeente bij de beoordeling van een aanvraag van een vervoersvoorziening het ondersteuningsplan betreft. In de wet is bepaald dat het samenwerkingsverband over een concept van het ondersteuningsplan op overeenstemming gericht overleg (OOGO) voert met de betrokken gemeente(n). In het ondersteuningsplan wordt aangegeven op welke scholen extra ondersteuning wordt geboden en welke tussenvoorzieningen er zullen worden gecreëerd.

Het beleid van samenwerkingsverbanden en dat van gemeenten heeft over en weer gevolgen. Zo is de gemeente, behalve voor het leerlingenvervoer, ook verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de leerplicht, de onderwijshuisvesting en het achterstandenbeleid. Bovendien worden de gemeenten per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de zorg voor jeugd. Het leerlingenvervoer is een van de thema's die bij het op overeenstemming gericht overleg ter sprake kunnen komen. Er is een helder overzicht nodig van de verschillen in ondersteuning die de scholen bieden, zodat de gevolgen voor het vervoer van leerlingen in kaart kunnen worden gebracht.

Gemeenten zijn bij het op overeenstemming gerichte overleg én bij de voorbereiding daarvan met de scholen in gesprek. De partijen zijn zodoende van elkaars inspanningen en beleid op de hoogte. Uit het bovenstaande volgt dan logischerwijs dat de gemeente bij de beoordeling van een aanvraag van een vervoersvoorziening het ondersteuningsplan betreft.

Artikel 4: Toekenning vervoersvoorziening

Een mogelijke tijdsduur van de toegekende vervoersvoorziening voor meerdere jaren of de hele schoolperiode is niet meer opgenomen in het model. Gemeenten hebben echter met de nieuwe formulering van artikel 4 nog steeds de mogelijkheid een vervoersvoorziening voor meerdere jaren toe te kennen.

Artikel 5: Aanvraagprocedure

Een uiterste datum voor het indienen van een aanvraag voor het nieuwe schooljaar is niet meer opgenomen in het model. Het vaststellen van een datum kan er toe leiden dat aanvragen die later worden ingediend als onrechtmatig worden beoordeeld. Er kunnen echter gegronde redenen zijn voor het laat indienen van een aanvraag, bijvoorbeeld wanneer het nog niet vaststaat of een leerling op een bepaalde school wordt toegelaten. Vijfde lid: Het oude model kende een dergelijke bepaling voor de datum van ingang van de vervoersvoorziening. In het nieuwe model wordt echter duidelijker onderscheid gemaakt tussen een vervoersvoorziening in de vorm van een bekostiging en die in de vorm van vervoer dat de gemeente verzorgt of doet verzorgen.

Artikel 8: Andere vergoedingen

De mogelijkheid van het in rekening brengen van een eigen bijdrage is toegevoegd aan het artikel.

Paragraaf 2: Bepalingen omtrent het vervoer van leerlingen van scholen voor primair onderwijs

Artikel 9: Algemene bepalingen omtrent het vervoer van leerlingen van scholen voor primair

onderwijs

In dit artikel wordt omschreven om welke scholen het gaat. Ook de bijzondere bepaling omtrent speciale scholen voor basisonderwijs is hier opgenomen; zie het derde lid. In het oude model was een artikel opgenomen omtrent de beslissing en adviezen van de permanente commissie leerlingenzorg. Dit is vervangen door het vierde lid van artikel 9, dat bepaalt dat het college relevante adviezen van deskundigen bij de beoordeling van de aanvraag betreft.

Artikel 12: Vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer

Nieuw is onderdeel c van het eerste lid. Deze bepaling vloeit voort uit de wetwijziging betreffende de 'redelijkerwijs te vergen inzet' van de ouders. Aangepast vervoer wordt toegekend wanneer begeleiding in het openbaar vervoer nodig is en ouders kunnen aantonen dat zij daar niet voor kunnen zorgen, of dat dit tot ernstige ontwrichting van het gezin zou leiden, en er geen andere oplossing gevonden kan worden. Nieuw is ook het tweede lid van artikel 12. Dit bepaalt dat alleen vervoerskosten van de begeleider in het aangepast vervoer worden vergoed. Salariskosten worden niet vergoed.

Artikel 14: Drempelbedrag

De inkomensgrens is geactualiseerd naar die van het schooljaar 2013-2014; zie hiervoor de ledenbrief van 13 februari 2013. Het derde lid betreft de berekening van het drempelbedrag. Deze berekening is aanzienlijk ingewikkelder geworden, en niet alleen door de invoering van de OV-chipkaart. In de verschillende vervoersregio's gelden nu immers andere bedragen en kortingsmogelijkheden. Ook de zone-indeling is uit de Wet personenvervoer verdwenen, al gelden in sommige regio's nog wel 'regionale sterabonnementen' gebaseerd op de oude zone-indeling. Het is daarom niet mogelijk een voor het hele land geldende, eenvoudige richtlijn voor de berekening van het drempelbedrag te geven.

Artikel 15: Financiële draagkracht

De bedragen van de draagkrachtafhankelijke bijdrage bij een afstand boven de 20 km zijn geactualiseerd naar die van het schooljaar 2013-2014 (ledenbrief van 13 februari 2013).

Paragraaf 3: Bepalingen omtrent het vervoer van leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs

De artikelen van deze paragraaf bepalen dat slechts die leerlingen van de desbetreffende scholen in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening, die door een handicap niet of niet zelfstandig van het openbaar vervoer gebruik kunnen maken. Dit geldt ook voor leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs, conform de wijziging van de Wet op de expertisecentra.

Artikel 16: Algemene bepalingen omtrent het vervoer van leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs

In dit artikel wordt omschreven om welke scholen het gaat. Het tweede lid van artikel 16 bepaalt, analoog aan het vierde lid van artikel 9, dat het college relevante adviezen van deskundigen bij de beoordeling van de aanvraag betreft.

Artikel 17: Bekostiging van de kosten van openbaar vervoer met begeleiding en vervoer per fiets

In het oude model was een bepaling opgenomen omtrent de bekostiging van een bedrag op basis van de kosten van het vervoer per bromfiets. Aangezien een leerling die wegens zijn handicap niet zelfstandig van het openbaar vervoer gebruik kan maken logischerwijs ook niet zelfstandig van de bromfiets gebruik zal kunnen maken, is deze bepaling niet opgenomen in het nieuwe model.

Nieuw is artikel 17, lid 1. Afwijkend van de VNG wordt geadviseerd om dit lid op te nemen. Hiermee wordt bepaald dat vanaf een afstand van 6 kilometer tussen huis en school, leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs, die zelfstandig kunnen reizen, in aanmerking komen voor een vervoersvergoeding.

Artikel 18: Vervoersvoorziening in de vorm van aangepast vervoer

Nieuw is onderdeel c van het eerste lid, evenals het tweede lid. Deze bepalingen zijn identiek aan die van artikel 12. Zie aldaar.

Paragraaf 4: Bepalingen omtrent weekeinde- en vakantievervoer

Artikel 20: Toekenning vervoersvoorziening voor het weekeinde en de vakantie aan in de gemeente wonende ouders.

Nieuw is de verwijzing naar artikel 3 in dit artikel. Dit houdt in dat alleen dan een vervoersvoorziening voor het weekeinde en de vakantie toegekend wordt als de leerling onderwijs volgt op de dichtstbijzijnde toegankelijke school.

Artikel 21: Vervoersvoorziening voor weekeinde en vakantie

Het derde lid bepaalt dat paragraaf 2 en 3 van de verordening van overeenkomstige toepassing zijn, met enkele uitzonderingen.

Paragraaf 5: Slotbepalingen

Artikel 24. Aanvullende voorwaarden

Afwijkend van de VNG wordt geadviseerd om deze bepaling nieuw op te nemen. Op deze manier wordt het College in staat gesteld om aanvullende voorwaarden te stellen aan ouders die een beroep willen doen op de verordening.

Artikel 26: Inwerkingtreding en citeertitel

In het oude model werd bepaald dat de verordening in werking trad op de achtste dag na de datum van uitgifte. Deze bepaling is niet meer opgenomen.